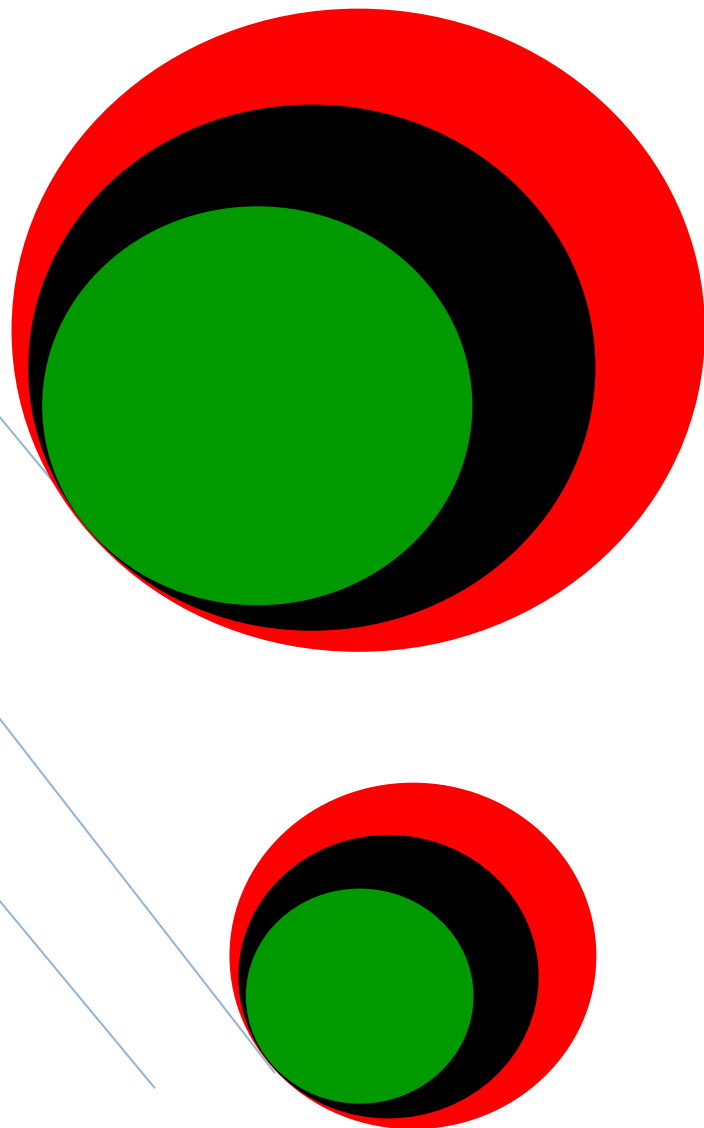

Jak utworzyć podmiot zatrudnienia socjalnego - trajektoria tworzenia jednostki zatrudnienia socjalnego

Janów Lubelski, sierpień 2017 rok

Jak utworzyć podmiot zatrudnienia socjalnego – trajektoria tworzenia jednostki organizacyjnej zatrudnienia socjalnego

***Poradnik dla pracowników, członków i wolontariuszy
NGO
planujących rozpocząć działalność reintegracyjną
w postaci klubu
bądź centrum integracji społecznej***

Wydawnictwo sfinansowane z środków projektu:

**Ośrodek Wsparcia i Animacji Podmiotów Reintegracyjnych – Wyższy Poziom Kompetencji
Regionalnego Sektora Es”,
zleconego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2017**

Publikacja opracowana w ramach realizacji projektu:

**Ośrodek Wsparcia i Animacji Podmiotów Reintegracyjnych – Wyższy Poziom Kompetencji
Regionalnego Sektora Es”,**
zleconego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2017

Autorzy:

Andrzej Trzeciecki Paweł Wiśniewski

Wydawca:

Fundacja: Konwent Klubów i Centrów Integracji Społecznej w Janowie Lubelskim
Ośrodek Wsparcia i Animacji Podmiotów Reintegracyjnych
- Akademia Animacji Zatrudnienia Socjalnego
23-300 Janów Lubelski, ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 23
tel. 787805030, e:mail.: fundajakiscis@fundajakiscis.pl,
[http:// www.fundajakiscis.pl](http://www.fundajakiscis.pl); <http://www.zatrudnieniesocjalne.pl>

Skład i druk:

Extreme Waves Piotr Sawicki
ul. Jana Zamoyskiego 19B
23-300 Janów Lubelski

Publikacja bezpłatna

Nakład: 50 egzemplarzy

Przedruk, rozpowszechnianie i powielanie w całości lub części wyłącznie za zgodą Wydawcy

Wprowadzenie

To kolejny poradnik z czteroczęściowej serii informacyjnej Ośrodka Wsparcia i Animacji Podmiotów Reintegracyjnych, funkcjonującego w ramach inicjatywy projektowej FIO 2017 „Ośrodek Wsparcia i Animacji Podmiotów Reintegracyjnych – Wyższy Poziom Kompetencji Regionalnego Sektora Es”.

Treści tego poradnika, mają uniwersalny charakter, w kontekście instytucji tworzących podmioty zatrudnienia socjalnego zgodnie z przepisami ustawy z dn. 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym i starają się wprowadzić pewną chronologię zdarzeń jakie powinny zaistnieć, aby podjąć decyzję o utworzeniu jednostki organizacyjnej w formie klubu integracji społecznej lub centrum integracji społecznej. Oczywiście, lista podmiotów zatrudnienia socjalnego nie kończy się na tych dwóch podstawowych, bowiem do niej są dopisywane także warsztaty terapii zajęciowej oraz zakłady aktywizacji zawodowej. Uwzględniając istotę pierwszych trzech części poradników uwaga, Autorów zostanie skoncentrowana tylko na dwóch pierwszych, czyli klubach i centrach integracji społecznej.

Przy tworzeniu określonego rodzaju podmiotu zatrudnienia socjalnego należy uwzględnić specyfikę przepisów prawnych, jakie obowiązują dla każdego typu podmiotu, jednakże sam fakt podjęcia decyzji, w obu przypadkach, musi zostać poprzedzony właśnie uniwersalnymi procedurami. Procedury tworzenia jednego z dwóch typów podmiotów zatrudnienia socjalnego będą odnosić się do aktualnie obowiązujących przepisów, bez nawiązywania do historycznych etapów zmian prawnych, jakie miały miejsce od momentu wprowadzenia w życie ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Autorzy uznali bowiem, iż nie ma sensu odwoływanie się do historii okresu 2003-2009, kiedy to m.in. instytucje reprezentujące samorząd terytorialny mogły wykorzystywać formułę „gospodarstwa pomocniczego” do tworzenia centrów integracji społecznej. Z kolei ważnym elementem procedur tworzenia będzie uwzględnienie faktu, że spółdzielnie socjalne, uznane jako organizacje pozarządowe, zostały dopuszczone jako instytucje tworzące, z niektórymi wyjątkami.

W poradniku uwzględnione zostały także elementy toczących się cały czas dyskusji o standardach organizacji i standardach usług świadczonych przez podmioty zatrudnienia socjalnego, przy czym mają one charakter poglądowy, przybliżający przyszłych twórców i organizatorów do rozwiązań, których celem jest zagwarantowanie

właściwej jakości pracy z osobami skierowanymi do zajęć reintegracji społecznej i zawodowej.

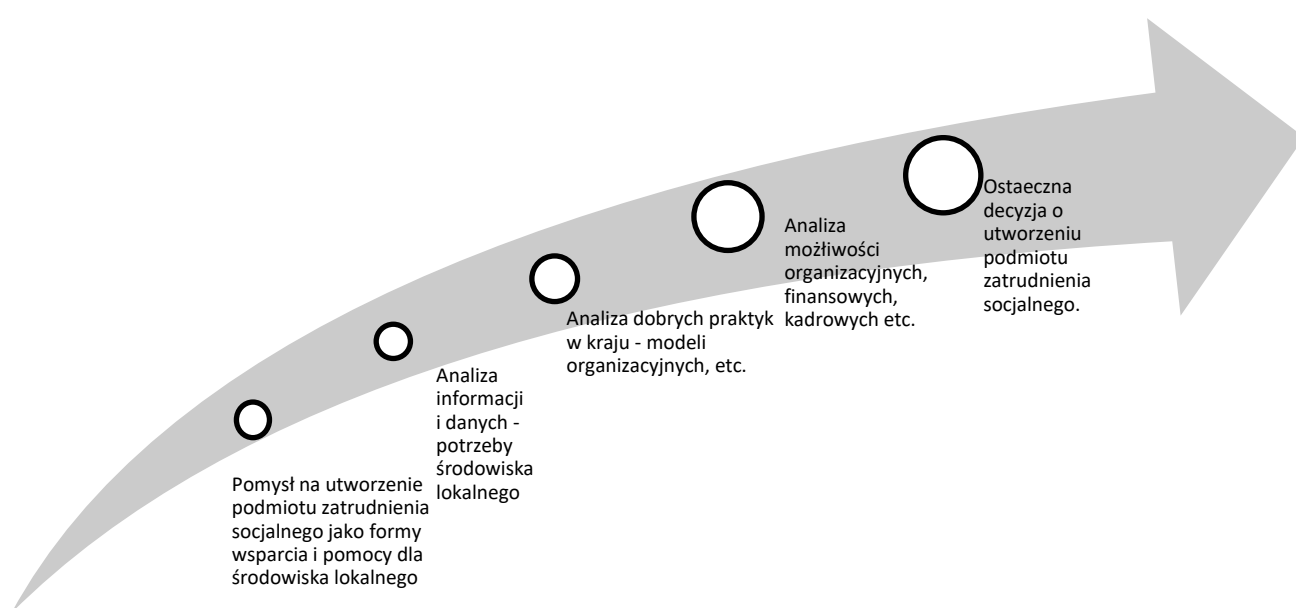
Zespół Redakcyjny wyraża nadzieję, że zgromadzone treści będą przydatne w tworzeniu nowych klubów i centrów integracji społecznej.

/ - / Zespół Redakcyjny

I. Trajektoria zakładania podmiotu zatrudnienia socjalnego

Proces zakładania każdego podmiotu zatrudnienia socjalnego będzie charakteryzował się koniecznością przeanalizowania kilku ważnych punktów, które połączone wykonanymi czynnościami, pozwolą ostatecznie na wyznaczenie linii procesu utworzenia w środowisku lokalnym jednego z dwóch podstawowych rodzajów tych podmiotów.

Każdy z omówionych poniżej punktów na „trajektorii” zakładania podmiotu zatrudnienia socjalnego jest ważny, przy czym, nie wyczerpuje on oczywiście całej listy uwarunkowań i okoliczności, które powinny zostać poddane wstępnym analizom lub ich listy jaka może powstać w trakcie dokonywanych czynności przygotowawczych. Każde środowisko lokalne ma swoją specyfikę, wyrażającą się innym stopniem natężenia problemów społecznych, innym zakresem zasobów organizacyjnych i technicznych, a także innymi potrzebami członków tego środowiska. Punkty na „trajektorii” zakładania podmiotu zatrudnienia socjalnego oznaczać będą zbiory danych, informacji oraz wniosków z analiz, które w całości stanowić będą podstawę dla ostatecznych wyborów i decyzji. Przykładową, teoretyczną „trajektorię” zakładania podmiotu zatrudnienia socjalnego przedstawia poniższy schemat.

W dalszej części zaprezentowane zostaną wspomniane punkty „trajektorii” zakładania podmiotu zatrudnienia socjalnego, których treść należy potraktować jako wskazówki i podpowiedzi ułatwiające stworzenie własnej linii postępowania zbliżającego do ostatecznej decyzji o utworzeniu jednostki organizacyjnej zatrudnienia socjalnego.

PIERWSZY PUNKT TRAJEKTORII

Sprawdzenie jakie instytucje mogą tworzyć podstawowe rodzaje podmiotów zatrudnienia socjalnego (klub i centrum integracji społecznej)

Przepisy prawne ustawy z dn. 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym wyróżniając dwa typy podmiotów zatrudnienia socjalnego wskazują także odrębnie listę instytucji jakie są upoważnione do ich tworzenia. Ten przegląd rozpocznie się od jednostki organizacyjnej zatrudnienia socjalnego, jakim jest centrum integracji społecznej a następnie ukazana zostanie lista dla klubu integracji społecznej.

Instytucje tworzące centrum integracji społecznej (CIS)

Zasady tworzenia CIS określone zostały przez rozdział drugi ustawy o zatrudnieniu socjalnym, w którym wskazano następujące instytucje:

**II rozdział ustawy
o zatrudnieniu socjalnym
- procedury tworzenia CIS**

- 1) jednostkę samorządu terytorialnego (gmina, powiat, województwo) mogącą utworzyć Centrum w formie: (1) jednostki budżetowej, lub (2) samorządowego zakładu budżetowego,
- 2) organizację pozarządową,
- 3) podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z zastrzeżeniem, że w przypadku spółdzielni socjalnych Centrum mogą tworzyć spółdzielnie zakładane przez podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27.04.2006 r. o spółdzielniach socjalnych, tj. spółdzielnie osób prawnych.

Każda z w/w instytucji tworząc CIS musi zapewnić takie jego wyodrębnienie, aby zachowana została należyta identyfikacja pod względem organizacyjnym i finansowym,

w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników, z uwzględnieniem przepisów o rachunkowości.

Każda z tych instytucji tworzących zobowiązana jest do uzyskania, od wojewody właściwego ze względu na siedzibę Centrum, decyzji administracyjnej o przyznaniu statusu na okres 5 lat. Ponadto, takie Centrum musi zostać zarejestrowane przez wojewodę, aby rozpocząć swoją działalność.

Instytucje tworzące klub integracji społecznej (KIS)

Przepisy ustawy o zatrudnieniu socjalnym przewidują ograniczoną liczbę instytucji uprawnionych do utworzenia najmniejszej jednostki organizacyjnej zatrudnienia

socjalnego – klubu integracji społecznej.

Instytucje tworzące KIS:

- 1) Gmina,
- 2) Organizacja pozarządowa,
- 3) Spółdzielnia socjalna

Ustawa o zatrudnieniu socjalnym określa, że „gmina lub organizacja pozarządowa oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust.2 pkt. 3, prowadzące reintegrację zawodową i społeczną dla osób, o których mowa w art.1, mogą

prowadzić klub integracji społecznej.” Taki KIS rozpocznie swoją działalność po uzyskaniu wpisu w rejestrze wojewody. W procesie tworzenia KIS ważna jest kompatybilność przepisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym z innymi przepisami, w tym szczególnie:

- 1) ustawa z dn. 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym, którą umożliwia utworzenie KIS jako samodzielnej jednostki organizacyjnej lub w połączeniu z art. 15 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej wyodrębnić klub jako wydzieloną strukturalnie organizację wewnątrz ośrodka pomocy społecznej;
- 2) ustawa z dn. 7.04. 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach, ustawa z dn. 6.04.1984 r. o fundacjach umożliwiające tworzenie własnych struktur organizacyjnych w tych typach organizacji pozarządowych;
- 3) ustawa z dn.27.04.2006 r. o spółdzielniach socjalnych, wskazująca na możliwość prowadzenia reintegracji społecznej i zawodowej wobec swoich członków oraz na rzecz społeczności lokalnej.

Przykłady inicjowania jednostki organizacyjnej zatrudnienia socjalnego
Samorządowe Centrum Integracji Społecznej – Centrum Integracji Społecznej w Chełmie, instytucja tworząca: Prezydent Miasta Chełm, rok powstania 2006 r.
Centrum Integracji Społecznej organizacji pozarządowej – CISTOR Toruń, instytucja tworząca: Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne, rok powstania 2004 r.
Klub Integracji Społecznej MOPS w Puławach – instytucja tworząca: Miasto Puławy w strukturach ośrodka pomocy społecznej, rok powstania 2005 r.
Klub Integracji Społecznej Stowarzyszenia „Nowa Szansa” z Zamościa, instytucja tworząca: organizacja pozarządowa, rok powstania 2005 r.

DRUGI PUNKT TRAJEKTORII

Diagnoza potrzeb lokalnego środowiska - grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - skorzystanie z corocznych ocen zasobów pomocy społecznej (OZPS)

Rozwiązania ustawy o zatrudnieniu socjalnym kierowane są do określonych grup osób, które podlegają wykluczeniu społecznemu. Lista grup kwalifikujących się do uczestnictwa w podmiotach zatrudnienia socjalnego nie jest enumeratywna co oznacza, że może ona zostać rozszerzona w zależności od zdiagnozowanych potrzeb, wynikających z rozeznania danego środowiska lokalnego. Na podstawowej liście, o której wspomina ustawa znajdują się takie grupy osób jak:

- bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uzależnione od alkoholu,
- uzależnione od narkotyków lub innych środków odurzających,
- chore psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- długotrwale bezrobotne w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zwalniane z zakładów karnych, mające trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uchodźcy, realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- osoby niepełnosprawne, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Rozwiązania ustawy nie stosuje się wobec takich grup osób, które posiadają prawo do: zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, renty strukturalnej, renty z tytułu niezdolności do pracy, emerytury oraz nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

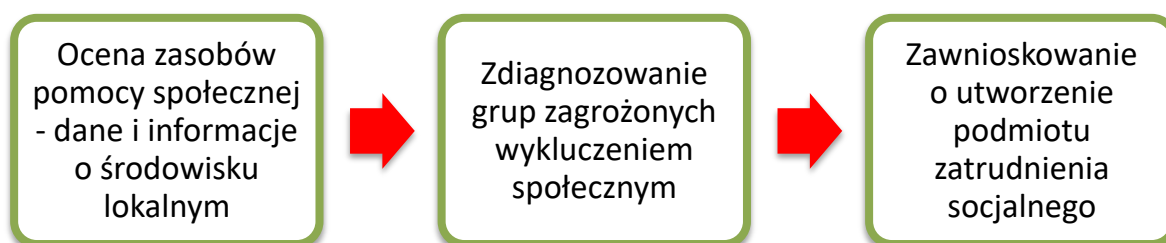
Przed podjęciem decyzji o tworzeniu podmiotu zatrudnienia socjalnego warto jest przeprowadzić analizę potrzeb tych osób, zorientować się jak liczna jest grupa osób uznanych w lokalnym środowisku społecznym za zagrożone wykluczeniem

OZPS – dane i informacje dostępne w każdym ośrodku pomocy społecznej w gminie, powiecie oraz województwie

społecznym. W tym rozpoznawczym zadaniu bardzo przydatnymi informacjami są zbiory danych, rekomendacji i wniosków jakie zawierają corocznie sporządzane oceny zasobów pomocy społecznej (OZPS) zarówno na szczeblu gminy, powiatu jak i województwa.

Partnerem w tym zadaniu będą w takim razie ośrodki pomocy społecznej, które udostępniając własnymi opracowaniami OZPS w bardzo istotny sposób ułatwią diagnozę różnorodnych zjawisk i procesów społecznych na danym obszarze po to, aby sformułować wniosek o ewentualnym utworzeniu podmiotu zatrudnienia socjalnego. Informacje zawarte w formularzach OZPS (ocena sporządzana w systemie CAS) pozwalają uzyskać wiedzę nie tylko o rozmiarach problemów i wielkości dostępnych zasobów, ale także odnośnie warunków życia ludności w gminie, powiecie, a w konsekwencji również w całym województwie. Skorzystanie z danych OZPS ma wymiar badania ilościowego, więc warto poprzeć go dodatkowo badaniem jakościowym. To drugie badanie umożliwi uchwycenie i uwzględnienie lokalnego kontekstu. Po zastosowaniu ankiet, wywiadów indywidualnych lub wywiadów grupowych można zidentyfikować potrzeby grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym potrzeby na zastosowanie usług reintegracji społecznej i zawodowej.

Informacje z OZPS pozwolą także na zorientowanie się o stopniu nasycenia danego obszaru administracyjnego już istniejącymi i działającymi podmiotami zatrudnienia socjalnego.

TRZECI PUNKT TRAJEKTORII

Zbiór argumentów o zatrudnieniu socjalnym -
dobra instytucja systemu wsparcia i pomocy -
argumenty dla decydentów

Zanim zostanie podjęta decyzja o tworzeniu jednostki organizacyjnej zatrudnienia socjalnego warto jeszcze przeanalizować kilka argumentów mogących przesądzić wybór danego typu podmiotu, czyli klubu lub centrum integracji społecznej.

Sugerowany zbiór argumentów to tylko wybrane przykłady z doświadczeń minionego okresu ponad 10 lat funkcjonowania klubów i centrów integracji społecznej. Nie wolno także zapominać, że aspekt finansowych możliwości instytucji tworzącej będzie priorytetowo traktowany podczas decyzji o tworzeniu danego rodzaju podmiotu zatrudnienia socjalnego. Kontekst finansowy pozostaje jednak indywidualną oceną każdej uprawnionej przepisami zatrudnienia socjalnego instytucji tworzącej, więc w tej wskazówce zostanie on pominięty z jedynym zastrzeżeniem, że zebranie informacji o kosztach funkcjonowania powinno zostać poprzedzone kontaktami z tymi CIS-ami lub KIS-ami, które uznawane są w kraju jako „dobre praktyki” (wzorcowe organizacje zatrudnienia socjalnego)¹.

¹ W uzyskaniu informacji o wzorcach lub dobrych praktykach funkcjonowania centrów i klubów integracji społecznej pomocne będą takie instytucje jak: regionalne ośrodki polityki społecznej, regionalne platformy współpracy podmiotów zatrudnienia socjalnego (tzw. regionalne konwenty), a także Rada Zatrudnienia Socjalnego przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

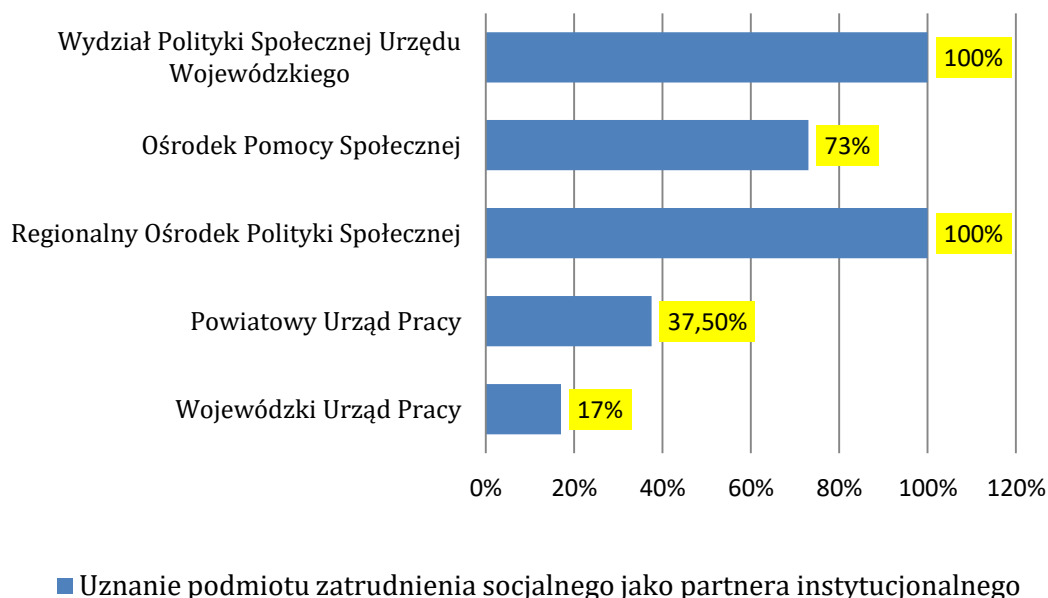
Argument 1: Zatrudnienie socjalne to dzisiaj instytucja polityki społecznej

Termin „zatrudnienie socjalne” jest trwałym elementem dzisiejszej polityki społecznej, wpisanym w architekturę systemu wsparcia i pomocy. O zatrudnieniu socjalnym mówimy dzisiaj, że jest instytucją ponieważ:

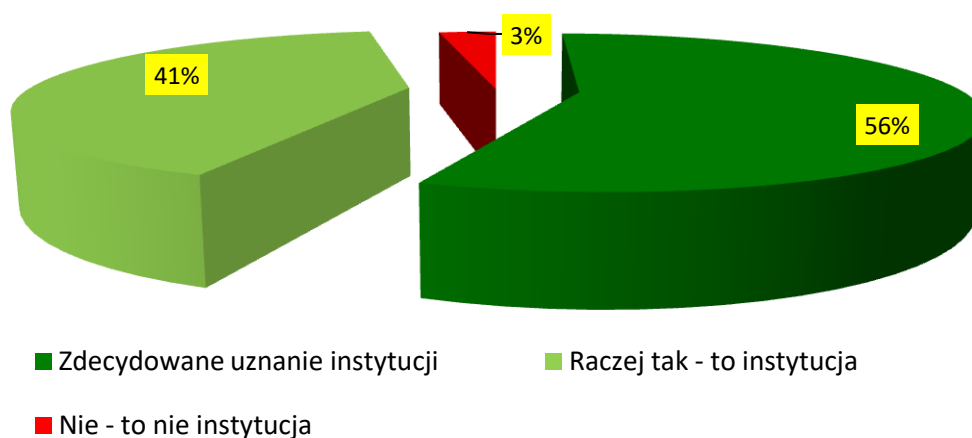
- ma wykształcone zarysy standardów organizacyjnych i usług, które pozwalają stosować wzorce postępowania wobec osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – tzw. indywidualne programy zatrudnienia socjalnego lub kontrakty socjalne,
- zostały rozpisane i utrwalone role i funkcje pomiędzy uczestnikami procesów reintegracji społecznej i zawodowej, czyli pomiędzy usługodawcami (np.: jednostki organizacyjne świadczące usługi, instytucje wspierające tworzenie podmiotów zatrudnienia socjalnego) oraz usługobiorcy (osoby poddane zajęciom reintegracyjnym),
- wypracowane zostały wzorce modeli organizacyjnych, czyli uniwersalne struktury organizacyjne z określonymi liczebnie komórkami organizacyjnymi, oraz liczebnie określonymi kadrami,
- możliwe jest sprecyzowanie misji podmiotów zatrudnienia socjalnego, która zawiera się m.in. w przywracaniu osób społeczeństwu oraz przywracaniu w tych osobach wiary, że można zmienić swoją niekorzystną sytuację wyrażającą się przejściowym (lub trwałym) pozbawieniem pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Na poparcie tego argumentu zostaną przedstawione poniżej dwa przykłady opinii²:

1. OPINIA INSTYTUCJI O UZUPEŁNIAJĄCEJ ROLI PODMIOTÓW ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO W SYSTEMIE POMOCY I WSPARCIA

2. OPINIA UCZESTNIKÓW O INSTYTUCJONALNYM CHAKATERZE PODMIOTÓW ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO

Instytucja zatrudnienia socjalnego jest dzisiaj nie tylko elementem wielu partnerstw lokalnych, ale także osią merytoryczną, wokół której tworzone są instytucjonalne partnerstwa na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

² Druk sejmowy 3065 z 2014 r. – Informacja o funkcjonowaniu centrów i klubów integracji społecznej z 2014 r.

Argument 2: Zatrudnienie socjalne to skuteczna pomoc dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym dzisiaj instytucja polityki społecznej

Korzystając z opracowań analitycznych ostatnich lat, w tym szczególnie takich, które są ogólnie dostępne, czego przykładem są sporządzane dla Sejmu i Senatu w cyklach dwuletnich informacje o funkcjonowaniu centrów i klubów integracji społecznej³ można zebrać dowody statystyczne, że skuteczność oddziaływania usług reintegracyjnych podmiotów zatrudnienia socjalnego jest uznawana jako bardzo pozytywne.

Oto kilka przykładów⁴:

- Przeciętny wsk. pozytywnego zakończenia zajęć w podmiotach zatrudnienia socjalnego w latach 2012 – 2016, tj. minimum po 6 miesiącach uczestnictwa wynosi:

52,6 %

- Wskaźnik „Absolwent CIS” w latach 2012-2016

46,5 %

- Wskaźnik „Absolwent KIS” w latach 2012-2016

22,8 %

³ Opracowania dostępne są na stronach internetowych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a także Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej – druki sejmowe.

⁴ Na podstawie danych zawartych w opracowaniach MRPIŚ, pn.: „Informacji o działalności centrów i klubów integracji społecznej w dla Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w okresie 2014-2015”

- Wskaźnik zatrudnialności na otwartym rynku pracy bez dodatkowych form wsparcia, tzw. zatrudnienia wspieranego w CIS w latach 2012-2016

68,1 %

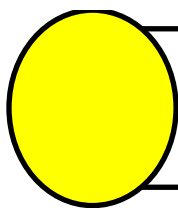
- Wskaźnik zatrudnialności na otwartym rynku pracy bez dodatkowych form wsparcia, tzw. zatrudnienia wspieranego w KIS w latach 2012-2016

23,9 %

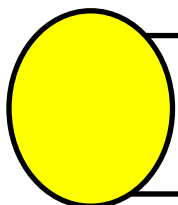
 Argument 3: Zatrudnienie socjalne to wielowymiarowość pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz początek wielosektorowej współpracy instytucjonalnej w środowisku lokalnym

Uczestnicy zajęć w podmiotach zatrudnienia socjalnego wymagają zastosowania wielowymiarowego procesu wsparcia, czyli takiego doboru pakietu usług, które nie pozwolą wzmocnić wiele indywidualnych „wartości” a także wyeliminować wiele deficytów utrudniających pełnienie ról społecznych w rodzinie i lokalnym otoczeniu społecznym.

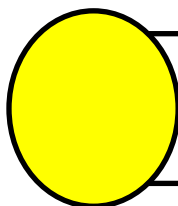
O wielowymiarowości działania podmiotów zatrudnienia socjalnego świadczą dane szacunkowe z lata 2012-2016 określające procentowy udział uczestników zajęć reintegracji społecznej i zawodowej wymagających określonej pomocy.

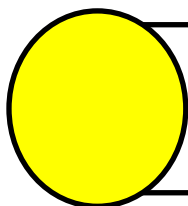
33% uczestników wymaga zastosowania terapii indywidualnej

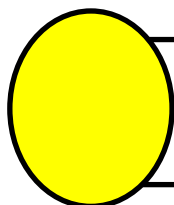
50% uczestników wymaga uzupełnienia i podniesienia ogólnej wiedzy,
w tym szczególnie ekonomicznej związanej z prowadzeniem własnych
gospodarstw domowych

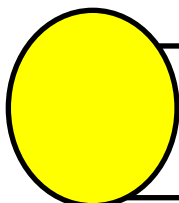
47 % uczestników wymaga skorzystania z poradnictwa prawnego dla
unormowania własnych spraw życiowych

45% uczestników wymaga poradnictwa psychologicznego z powodu
nieradzenia sobie z codziennymi problemami

40 % uczestników wymaga skierowania na szkolenia zawodowe dla
zdobycia wyższych kwalifikacji zawodowych

40 % uczestników wymaga poradnictwa zawodowego celem dopasowania
do aktualnego zapotrzebowania rynku pracy

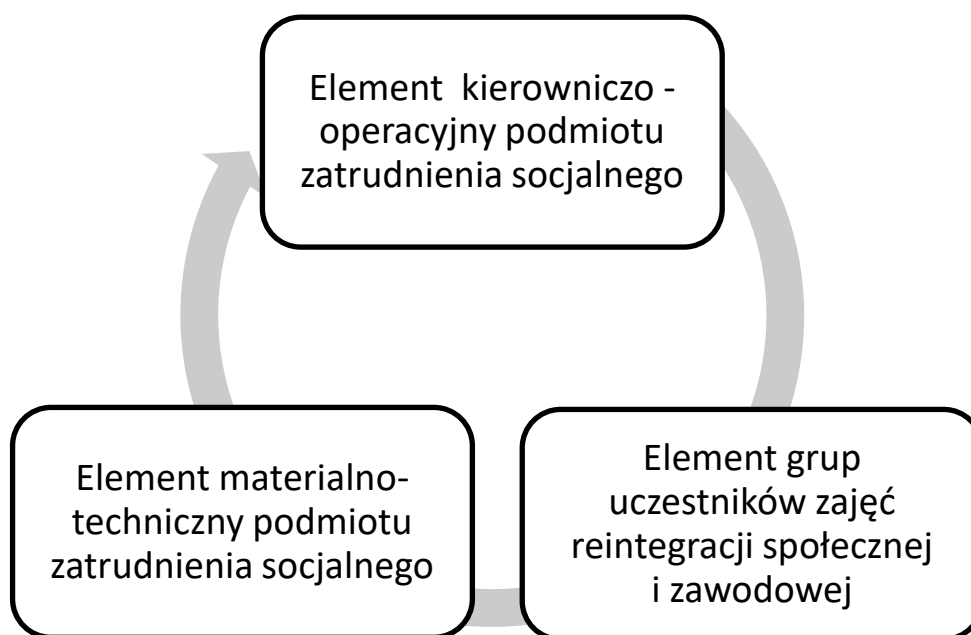
CZWARTY PUNKT TRAJEKTORII

Wybór modelu organizacyjnego jednostki zatrudnienia socjalnego - konfrontacja możliwości organizacyjnych, presonalnych i technicznych

To bardzo ważne działanie analityczne, bowiem w trakcie jego wykonywania, zamiar utworzenia podmiotu zatrudnienia socjalnego, zostaje skonfrontowany z możliwościami organizacyjnymi gmin, możliwościami kadrowymi oraz technicznymi (np. baza lokalowa, wyposażenie etc.). W tej analizie konieczne jest rozdzielenie dwóch typów podmiotów zatrudnienia socjalnego, bowiem dla każdego z nich mamy do dyspozycji inne rozwiązania modelowe organizacji, począwszy od prostych modeli liniowych poprzez bardziej skomplikowane struktury organizacyjne, jakie muszą powstać, aby sprostać wymogom ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Wspólną cechą modeli organizacyjnych podmiotów zatrudnienia socjalnego jest podział systemu organizacyjnego na trzy zasadnicze elementy a także występowanie tzw. otoczenia tego podmiotu. Na uproszczonym schemacie przedstawia się to następująco⁵:

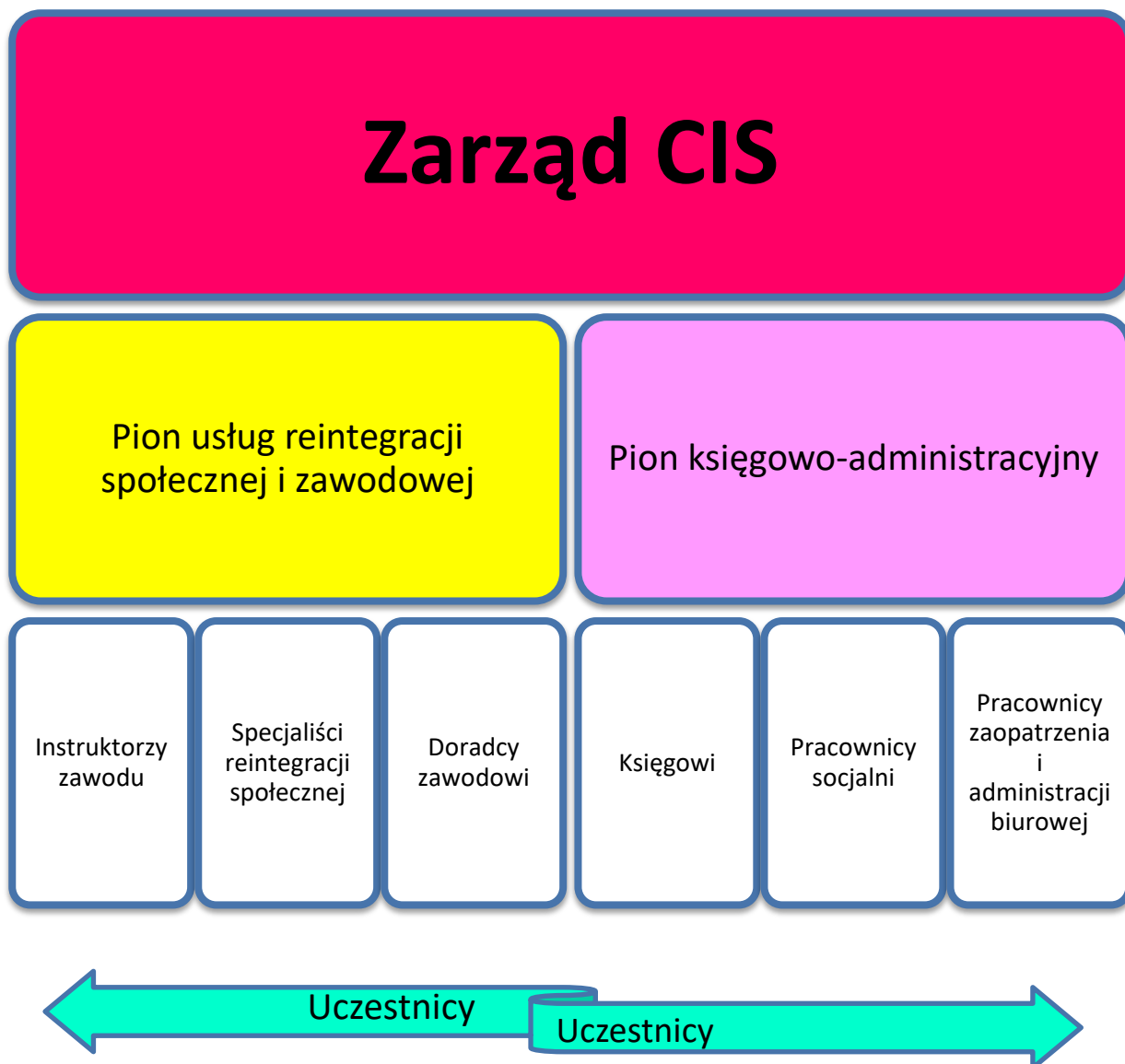
⁵ Opracowanie na podstawie L. Krzyżanowski: Podstawy nauk o organizacji i zarządzaniu, PWN Warszawa 1992, s. 176.

Centrum Integracji Społecznej

Konstrukcja tej jednostki zatrudnienia socjalnego należy do złożonych modeli, bowiem charakteryzuje się szczeblowością wewnętrznych komórek organizacyjnych z właściwie określoną przez ustawę podległością służbową, rozbudowaną strukturą pionów reintegracji społecznej i reintegracji zawodowej.

Bardzo często w wewnętrznej konstrukcji modelu organizacyjnego CIS występuje rozbudowany element materialno-techniczny, co wynika z konieczności dysponowania siedzibą (budynkiem) oraz zapleczem technicznym, przy czym przepisy prawne nie wskazują, aby zaplecze to było usytuowane w tym samym miejscu gdzie siedziba centrum.

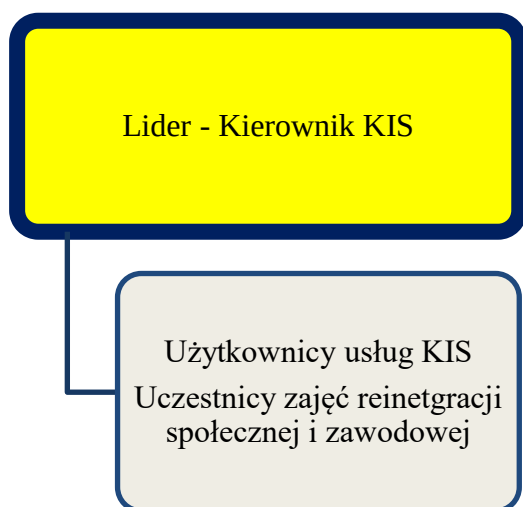

Klub Integracji Społecznej

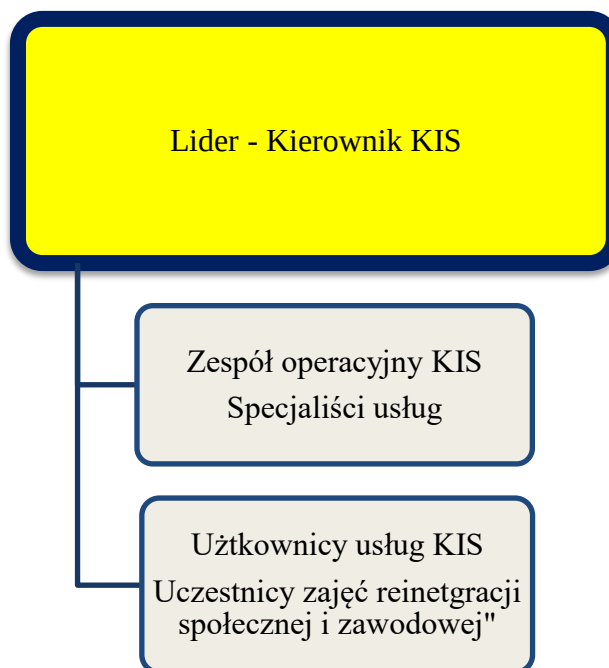
Konstrukcja tej jednostki organizacyjnej jest znacznie prostsza i mniej złożona. W zasadzie w strukturze organizacyjnej występują tylko dwa elementy:

- Pion kierowniczo-operacyjny, tworzony przez lidera klubu lub przez lidera i jego współpracowników,
- Pion uczestników zajęć reintegracji społecznej i zawodowej.

Wariant dwupoziomowy

Wariant trójpociomowy

Ważnym elementem tego punktu na „trajektorii” tworzenia podmiotu zatrudnienia socjalnego jest także **analiza doboru kadr przyszłej jednostki organizacyjnej**. Z punktu widzenia złożoności struktur organizacyjnych taka analiza pod kątem zapewnienia kadr jest szczególnie ważna dla modelu CIS, stąd też poniżej przykładowe wymogi kwalifikacyjne jakimi powinno się kierować przy kompletowaniu załogi pracowniczej. I tak dla przykładu:

- **Stanowisko Kierownika Jednostki** - wykształcenie wyższe, co najmniej 3 letni staż pracy na stanowiskach kierowniczych (zwłaszcza w przypadku centrum). Ważne cechy: umiejętność koordynowania i planowania, a także współdziałania z różnymi instytucjami oraz osobami. Ważna wiedza z zakresu: organizacji i zarządzania, przepisów prawa, oraz ekonomii i biznesu.
- **Stanowisko Księgowego Jednostki** - wykształcenie wyższe ekonomiczne, co najmniej 3-5 letni staż pracy na stanowiskach kierowniczych w służbach finansowo – księgowych. Ważne cechy: dokładność, skrupulatność, rzetelność i systematyczność. Ważna wiedza z zakresu finansów i rachunkowości, w tym szczególnie finansów publicznych.
- **Stanowisko Instruktora Zawodu** - wykształcenie minimum średnie zawodowe (pożądane wyższe zawodowe), oraz co najmniej 3 letni staż pracy na podobnym stanowisku. Ważne cechy: podzielność uwagi, uzdolnienia techniczne

i wyobraźnia, oraz odporność emocjonalna. Ważna wiedza z zakresu: praktycznej nauki zawodu w danej specjalności, pedagogiki oraz podstaw psychologii i socjologii.

- **Stanowisko Psycholog / Terapeuta** - wykształcenie psychologiczne z uprawnieniami do prowadzenia psychoterapii. Ważne cechy: otwartość na problemy innych oraz chęć niesienia im pomocy, empatia, cierpliwość i wytrwałość oraz odporność emocjonalna, obiektywizm, tolerancja i dyskrecja. Ważna wiedza z zakresu metod i technik psychoterapii, oraz rozwiązywania problemów społecznych z zakresu uzależnień.
- **Stanowisko Pracownik Socjalny** - wykształcenie średnie z dyplomem uzyskania tytułu zawodowego w zawodzie pracownika socjalnego (pożądane wyższe kierunkowe). Ważne cechy: życzliwość, troskliwość i cierpliwość, a także bezstronność i bezinteresowność oraz otwartość na ludzi i ich problemy. Ważna wiedza z zakresu psychologii, socjologii i pedagogiki, elementów prawa, elementów medycyny.

W tym punkcie „trajektorii” konieczne jest także zwrócenie uwagi na element – Bazy Lokalowej – która powinna charakteryzować się odpowiednim pod względem powierzchni i wyposażenia miejscem, w którym można będzie prowadzić zajęcia z uczestnikami. Baza lokalowa powinna zapewnić dostęp do urządzeń higieniczno-sanitarnych, pomieszczeń socjalno-bytowych, a także w wypadku kierowania usług do grupy osób niepełnosprawnych dostępność pomieszczeń dostosowanych do obsługi osób niepełnosprawnych zgodnie z wymogami prawa budowlanego w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

PIĄTY PUNKT TRAJEKTORII

Rekonesans instytucjonalnego otoczenia jednostki organizacyjnej zatrudnienia socjalnego-identyfikacja przyszłych partnerów

Przewidując decyzję o utworzeniu jednostki organizacyjnej zatrudnienia socjalnego konieczne jest przeprowadzenie także analizy (rekonesansu) instytucji wchodzących

w skład tzw. lokalnego układu instytucjonalnego. Uproszczony schemat ideowy tego układu można przedstawić następująco:

Ten rekonesans nie pozostaje bez znaczenia, w przypadku uruchomienia przez podmiot zatrudnienia socjalnego, programów usług reintegracyjnych dla osób, które będą w przyszłości ich uczestnikami. Złożona dysfunkcyjność uczestników, a także ich potrzeby wynikające z faktu wzmocnienia wartości ogólnorozwojowych (uzupełniająca edukacja, poprawa stanu zdrowia, aktywność fizyczna oraz uczestnictwo w dziedzictwie kulturowym) wymagają uzyskania przez przyszły podmiot zatrudnienia socjalnego dodatkowego wsparcia pozostałych instytucji z lokalnego układu. Przykładowo: udostępnienie obiektów sportowych dla organizacji zajęć rekreacyjnych, bonifikaty w lokalnych imprezach kulturalnych, dodatkowe zajęcia z profilaktyki zdrowotnej.

Przy prowadzeniu analizy gotowości niektórych instytucji lokalnych warto skorzystać z już sprawdzonych instrumentów takich jak⁶: kodowanie interesariuszy przyszłej współpracy, tworzenie scenariuszy oddziaływania na potencjalnych partnerów, a także pakiety na rzecz zatrudnienia socjalnego. Te działania pozwolą na opracowanie wstępnego katalogu instytucji, które mogą wesprzeć programy usług reintegracji społecznej i zawodowej.

⁶ Propozycje instrumentów wykorzystywanych przy rekonesansie gotowości do współpracy z przyszłym podmiotem zatrudnienia socjalnego zostały zaprezentowane w opracowaniach projektu współfinansowanego ze środków EFS pn.: „Kompleksowe formy reintegracji społecznej i zawodowej w środowisku lokalnym”, który był realizowany w latach 2013-2015 – np. Standard Lokalnej Współpracy, Regionalne Platformy Współpracy oraz System Certyfikacji KIS.

SZÓSTY PUNKT TRAJEKTORII

Prezentacja zamiaru na szerszym forum decyzyjnym - np. Rada Gminy lub Walne Zebranie Organizacji Pozarządowej

Pomysłodawcy utworzenia podmiotu zatrudnienia socjalnego powinni doprowadzić do sytuacji, w której swój zamiar zaprezentują na szerszy forum, np. na posiedzeniu Rady Gminy lub na walnym zebraniu członków organizacji pozarządowej. To działanie wymaga skonsolidowania kilku elementów a więc właściwego przygotowania się do zaprezentowania inicjatywy. Ta konsolidacja to:

- 1) opracowanie skrótu informacji dla uczestników forum i wcześniejsze jej przekazanie do ich wiadomości przed terminem spotkania (wykorzystanie poczty elektronicznej),
- 2) przygotowanie prezentacji wizualnej (slajdy), która zawsze będzie przyjęta jako dobra forma przekazu informacyjnego,
- 3) przygotowanie wzoru niektórych dokumentów, np. projektu decyzji o utworzeniu podmiotu zatrudnienia socjalnego, przygotowanie wzorów regulaminów wewnętrznych, wzoru indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego, lub kontraktu, etc.

Ten punkt na trajektorii tworzenia podmiotu zatrudnienia socjalnego musi być traktowany jako niezmiernie ważny i przesądzający ostatecznie o jego powstaniu.

II. Przykłady niektórych dokumentów ważnych przy tworzeniu podmiotu zatrudnienia socjalnego

II.1 Nieobligatoryjny wzór wniosku o nadanie statusu CIS

Nr ewidencyjny nadany w Urzędzie Wojewody:

Data wpływu:

Podstawa formalna: ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225, z późn. zm.)

WNIOSEK O PRYZNANIE STATUSU (wzór nieobligatoryjny)

Centrum Integracji Społecznej z siedzibą w,

Część I. Informacje ogólne

1. Pełna nazwa i adres instytucji tworzącej Centrum (zgodnie z art. 3, ust 2 ustawy o zatrudnieniu socjalnym):	
2. Adres siedziby Centrum Integracji Społecznej - Województwo/ Powiat/ Miasto/ Gmina	
3. Forma w jakiej prowadzone będzie Centrum (art. 3 ust 2 pkt 1 i ust 4) oraz przewidywany termin rozpoczęcia działalności Centrum:	
4. Imię, nazwisko, stanowisko, kontakt do osoby, wyznaczonej przez instytucję tworzącą do prowadzenia problematyki wniosku:	
5. Imię i nazwisko, stanowisko, kontakt do osoby zaangażowanej w tworzenie Centrum:	
5.1 Odpowiedzialnej za kierowanie całokształtem działalności (kierownik)	
5.2 Odpowiedzialnej za problematykę finansową, sprawozdawczość i rozliczenia ustawowe (główny księgowy)	
6. NIP instytucji tworzącej Centrum:	
REGON instytucji tworzącej Centrum:	
7. Nazwa banku i nr konta, na które mogą być przekazywane środki przeznaczone na funkcjonowanie Centrum:	
Potwierdzenie danych ogólnych przez osobę upoważnioną do reprezentowania instytucji tworzącej Centrum:	
Pieczętka instytucji tworzącej Centrum	Pieczętka imienna (własnoręczny podpis)

Część II. Informacje o strukturze organizacyjnej Centrum

1. Opis struktury organizacyjnej Centrum:

Kierownictwo Centrum – <i>liczba osób, nazwa funkcji, kwalifikacje:</i>
Pracownicy Centrum określani w art. 11 ustawy o zatrudnieniu socjalnym (<i>liczba osób, nazwa funkcji, kwalifikacje</i>)

1a. Opis bazy lokalowej Centrum:

--

Część III. Uczestnicy Centrum ich klasyfikacja według grup

L.p.	Uczestnicy Centrum (wg art. 1 ust. 2 ustawy o zatrudnieniu socjalnym)	Liczba osób
	Grupa nr 1 – osoby bezdomne, Grupa nr 2 – osoby uzależnione od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii, Grupa nr 3 – osoby uzależnione od narkotyków i innych środków odurzających, Grupa nr 4 – osoby chore psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego, Grupa nr 5 – osoby długotrwale bezrobotne, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Grupa nr 6 – osoby zwalniane z zakładów karnych, Grupa nr 7 – uchodźcy, realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, Grupa nr 8 – osoby niepełnosprawne, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.	

Część IV. Skrót programu prac prowadzonych z uczestnikami Centrum

L.p.	Uczestnicy Centrum	Rodzaj usług planowanych wg art.3 ust.1 ustawy
	Grupa nr 1 – osoby bezdomne, Grupa nr 2 – osoby uzależnione od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii, Grupa nr 3 – osoby uzależnione od narkotyków i innych środków odurzających, Grupa nr 4 – osoby chore psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego, Grupa nr 5 – osoby długotrwale bezrobotne, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Grupa nr 6 – osoby zwalniane z zakładów karnych, Grupa nr 7 – uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, Grupa nr 8 – osoby niepełnosprawne, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.	

Część V. Planowane efekty działania Centrum

V.I. Część tabelaryczna

L.p.	Rodzaj działalności zastosowanej wobec uczestnika	Planowana liczba uczestników
	1. Przyuczenie do zawodu (<i>wskazać jakiego</i>). 2. Przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji. 3. Zajęcia w Centrum, zatrudnienie wspierane, pomagające uzyskać zatrudnienie. 4. Zajęcia w Centrum i zatrudnienie wspierane, pomagające podjąć własną działalność gospodarczą, w tym działalność w formie spółdzielni socjalnej. 5. Usamodzielnienie ekonomiczne.	

V. II. Część opisowa planowanych do osiągnięcia efektów działania Centrum

Część VI. Planowany, szacunkowy roczny preliminarz kosztów działalności Centrum z wydzieleniem kosztów reintegracji zawodowej i społecznej

Lp.	Rodzaj kosztów działalności	Szacunkowa kwota w złotych		
		ogółem	wkład własny	inne źródła**
1.	Koszty reintegracji społecznej *			
	organizacja zajęć terapeutycznych, grup wsparcia, grup samopomocowych itp. w tym: a) koszty rzeczowe związane z prowadzeniem zajęć (np. wynajem i utrzymanie sal, materiały), b) koszty osobowe specjalistów, którzy nie są etatowymi pracownikami CIS, c) inne koszty (wymienić).			
2.	Koszty reintegracji zawodowej *			
	Organizacja i przeprowadzanie warsztatów w tym: a) koszty rzeczowe związane z wynajmem oraz utrzymaniem pracowni warsztatowych, b) koszty materiałów i narzędzi koniecznych do realizacji programu, c) ubrania robocze, d) badania lekarskie, e) koszty osobowe specjalistów, którzy nie są etatowymi pracownikami CIS zaangażowanych w realizację zajęć, f) inne koszty (wymienić).			
3.	Koszty funkcjonowania administracyjnego Centrum			
	w tym: a) najem lokalu, b) koszty energii, c) remonty pomieszczeń użytkowanych przez Centrum, d) zakup materiałów, e) usługi niezbędne do działania Centrum, f) podatki opłacane przez Centrum, g) wynagrodzenia z pochodnymi pracowników Centrum, h) szkolenia pracowników Centrum, i) wydatki na ubezpieczenia mienia Centrum, j) inne (wymienić).			
4.	Inne pozycje kosztowe (wymienić)			
5.	Razem:			

* Wytyczną dla ustalenia kosztów realizacji reintegracji społecznej i zawodowej jest Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego. IPZS obejmuje swym zakresem usługi świadczone dla uczestników według rodzajów określonych w art.3ust.1. Ponadto po wyliczeniu kosztów poszczególnych usług dla wszystkich uczestników należy dodać procentowy narzut udziału kosztów ogólnych związanych z obsługą CIS w tym zakresie. Przyjmuje się, że narzut kosztów ogólnych (administracyjno – technicznych) nie powinien przekroczyć 10% całkowitych związanych z realizacją poszczególnych usług.

Część VII. Źródła finansowe przeznaczone na utworzenie i funkcjonowanie Centrum

Lp.	Źródła zasobów	kwota w złotych
1.		
2.		
3.		

**** Środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych powinny zostać udokumentowane**

Część VIII. Projekt regulaminu Centrum

Uwaga: Projekt regulaminu Centrum jest opracowywany przez instytucję tworzącą Centrum. W projekcie regulaminu Centrum powinny zostać uwzględnione następujące bloki tematyczne:

- 1) Część ogólna – obowiązki i uprawnienia pracowników z podziałem funkcji i stanowisk wynikającym z art. 11 ustawy o zatrudnieniu socjalnym.
- 2) Część szczegółowa:
 - obowiązki i uprawnienia uczestników zajęć w Centrum, rodzaje przysługujących świadczeń integracyjnych określone w ustawie o zatrudnieniu socjalnym,
 - bezpieczeństwo i higiena pracy oraz ochrona ppoż. obowiązujące w Centrum,
 - wypłata świadczeń integracyjnych, wzór wniosku, o którym mowa w art.15 ust.4,
 - rodzaje możliwych do zastosowania przez kierownictwo Centrum nagród i wyróżnień,
 - odpowiedzialność dyscyplinarna i porządkowa uczestników.

Część IX. Obowiązkowe dokumenty

1. Dokumenty poświadczające wiarygodność instytucji tworzącej Centrum:
 - odpis statutu poświadczony za zgodność z oryginałem przez osobę do tego upoważnioną,
 - aktualny wypis z Krajowego Rejestru Sądowego wydany nie wcześniej niż na 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku.
2. Zaświadczenie o nie zaleganiu z podatkami z właściwego Urzędu Skarbowego (z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku).
3. Zaświadczenie z ZUS-u o nie zaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy (z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku).
4. Dokumenty określające sytuację finansową wnioskodawcy (z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku)
 - rachunek zysków i strat za ostatni rok (dla instytucji/organizacji pozarządowych, a w szczególności wykonujące działalność pożytku publicznego)
 - Rb-NDS (kwartalne sprawozdanie o nadwyżce i deficycie), Rb-27S (miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych) lub Rb-28S ((miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych) – dla organów samorządowych.
5. Inne rekomendacje dla przedstawionego projektu działalności.
6. Informacje o udziale w konkursach z okresu trzech ostatnich lat.

Data:	Pieczątka i podpis osoby upoważnionej do składania oświadczeń w imieniu instytucji tworzącej Centrum:
-------	---

II.2 Proponowany wzór uchwały Rady Gminy/ Rady Miasta o utworzeniu podmiotu zatrudnienia socjalnego -CIS

UCHWAŁA Nr...../ rok
RADY GMINY / RADY MIASTA
z dnia r.

w sprawie utworzenia samorządowego zakładu budżetowego / jednostki budżetowej
„Centrum Integracji Społecznej w”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.), art. 14 pkt. 7a, art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 2 pkt. 1 lit. b ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.)

Rada Gminy / Rada Miasta
uchwala:

§ 1

Tworzy się z dniem roku samorządowy zakład budżetowy / jednostkę budżetową „Centrum Integracji Społecznej w.....”, zwany dalej „Centrum”, z siedzibą w

§ 2

Przedmiotem działania Centrum jest realizacja zadań Gminy / Miasta z zakresu reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

§ 3

Źródłem przychodów własnych Centrum:

- 1) W przypadku samorządowego zakładu budżetowego jest odpłatne wykonywanie zadań zleconych przez instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze oraz osoby prywatne.
- 2) W przypadku jednostki budżetowej jest kwota dotacji przyznawanej na koszty funkcjonowania jednostki wykonującej zadania reintegracji społecznej i zawodowej na rzecz mieszkańców.

§ 4

Centrum otrzyma niezbędne do wykonywania zadań składniki mienia Gminy / Miasta oraz pierwsze wyposażenie zakupione ze środków pochodzących z dotacji samorządu województwa, w trybie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2011 r. o zatrudnieniu socjalnym.

§ 5

Centrum przekazuje na rachunek bieżący Gminy/ Miasta nadwyżkę środków obrotowych w następujący sposób:

1.,
2.,

§ 6

Wewnętrzną strukturę organizacyjną Centrum określa regulamin organizacyjny, zatwierdzony przez Wójta / Burmistrza / Prezydenta Miasta.

§ 7

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi / Burmistrzowi / Prezydentowi Miasta.

§ 8

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy / Miasta

II.3 Proponowany wzór uchwały Rady Gminy/ Rady Miasta o utworzeniu podmiotu zatrudnienia socjalnego - KIS

UCHWAŁA NR
RADY GMINY / MIASTA
z dnia.....r.

w sprawie powołania Klubu Integracji Społecznej w i powierzenia jego prowadzenia
Ośrodkowi Pomocy Społecznej w

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., 1515 z późn. zm.) oraz art. 18 ust 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.) Rada Gminy / Rada Miasta uchwala, co następuje:

§ 1

Powołuje się Klub Integracji Społecznej w i powierza jego prowadzenie Ośrodkowi Pomocy Społecznej w

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi / Burmistrzowi / Prezydentowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega opublikowaniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady Gmin / Rady Miasta

II.4 Wzór Regulaminu Organizacyjnego KIS (przykład KIS „Stella” w Dubience - <http://swasstella.pl>)

Załącznik nr 1
Do uchwały Nr 1/2011 Zarządu SWAS „Stella”
z dnia 29 kwietnia 2011 roku w sprawie
utworzenia Klubu Integracji Społecznej

Regulamin Organizacyjny Klubu Integracji Społecznej w Dubience

Rozdział I PRZEPISY OGÓLNE

§ 1

Regulamin organizacyjny Klubu Integracji Społecznej w Dubience określa zasady wewnętrznej organizacji i zakres działania.

§ 2

Ilekoć w regulaminie jest mowa o:

1. Ustawie - należy przez to zrozumieć ustawę z dnia 13 czerwca 2003 o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 43 z 2011 r. poz. 225).
2. KIS, Klub - należy przez to zrozumieć Klub Integracji Społecznej.
3. Koordynatorze należy przez to zrozumieć Koordynatora Klubu Integracji Społecznej w Dubience
4. Zarząd - należy rozumieć Zarząd SWAS „Stella”
5. Uczestniku - należy przez to zrozumieć osobę uczestniczącą w zajęciach w Klubie Integracji Społecznej w ramach reintegracji społecznej i zawodowej.

§ 3

1. Klub jest komórką organizacyjną Stowarzyszenia
2. Siedzibą Klubu Integracji Społecznej jest Gminny Ośrodek Kultury w Dubience
3. Terenem działania Klubu Integracji Społecznej jest powiat chełmski
4. W celu realizacji swoich zadań Klub może zawiązywać lokalne koalicje, partnerstwa i porozumienia z organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami administracji publicznej, w tym z poza terenu powiatu chełmskiego.

§ 4

1. Klub Integracji Społecznej wykonuje zadania wynikające z ustawy.
2. Do zadań Klubu należy w szczególności:
 - a. reintegracja zawodowa i społeczna uczestników,
 - b. prowadzenie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i zawodowego,
 - c. organizowanie działań o charakterze terapeutycznym i edukacyjnym,
 - d. prowadzenie działalności samopomocowej w zakresie zwiększenia aktywności społecznej i integracja działań lokalnej społeczności,
 - e. współdziałanie z innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań wynikających z procesu reintegracji zawodowej i społecznej uczestników Klubu,
 - f. organizacja zatrudnienia tymczasowego dla Klubowiczów

Rozdział II

ZASADY WYKONYWANIA ZADAŃ

§ 5

1. Pracą Klubu kieruje Koordynator.
2. Koordynatora KIS powołuje uchwałą Zarząd, który prowadzi nadzór merytoryczny nad działalnością Klubu
3. Koordynator kieruje KIS na zasadzie jednoosobowego kierownictwa i odpowiedzialności za wyniki pracy Klubu.
4. Koordynatora Klubu, w czasie jego nieobecności, zastępuje wyznaczona przez Zarząd osoba, która przejmując wówczas wszystkie zadania i kompetencje Koordynatora Klubu.

§ 6

Do obowiązków koordynatora KIS należy:

1. Koordynowanie bieżącej działalności Klubu.
2. Sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań merytorycznych oraz koordynowanie pracy uczestników Klubu.
3. Sprawowanie bieżącego nadzoru nad realizacją zadań przez specjalistów.
4. Współdziałanie z organami, instytucjami i organizacjami w podejmowaniu przedsięwzięć zmierzających do pełnej realizacji zadań wynikających z procesu reintegracji zawodowej i społecznej.
5. Przyjmowanie uczestników reintegracji zawodowej i społecznej do KIS po złożeniu pisemnej deklaracji o dobrowolnym uczestnictwie w zajęciach i przedstawieniu potwierdzenia skierowania do KIS, w związku z realizacją kontaktu socjalnego.
6. Określenie zasad wykonywania zadań oraz form i metod pracy.
7. Prowadzenie dokumentacji związanej z działalnością Klubu.
8. Ustalenie zasad gospodarki finansowej i materiałowej Klubu, w oparciu o obowiązujące przepisy.
9. Dysponowanie środkami określonymi w budżecie Klubu oraz ponoszenie odpowiedzialności za prawidłowe ich wykorzystanie.
10. Zapewnienie odpowiedniego stanu bezpieczeństwa i higieny pracy.
11. Należyte i terminowe załatwianie spraw.
12. Ponoszenie odpowiedzialności za powierzone mienie.
13. Przedkładanie sprawozdania Zarządowi z działalności i efektów reintegracji społecznej i zawodowej.

§ 7

1. Do pracy z uczestnikami KIS będą angażowani odpowiedni specjaliści.
2. Do zadań poszczególnych specjalistów należy w szczególności:
 - 1) Diagnozowanie potrzeb i problemów uczestników Klubu.
 - 2) Realizowanie odpowiednich zajęć, prowadzenie dokumentacji pracy z uczestnikami, według zasad ustalonych w indywidualnych umowach.
 - 3) Współpraca z rodzinami uczestników Klubu.
 - 4) Współdziałanie z organami, instytucjami i organizacjami w podejmowaniu przedsięwzięć zmierzających do pełnej realizacji zadań wynikających z procesu reintegracji społecznej i zawodowej uczestników.

§ 8

Działalność Klubu może być uzupełniana przez pracę wolontariuszy.

Rozdział III

UCZESTNICZY

§ 9

1. Uczestnictwo w Klubie jest dobrowolne i nieodpłatne.
2. Klub działa na zasadzie partnerstwa, co znaczy, że każdy członek Klubu jest tak samo ważny.
3. Członkowie Klubu deklarują uczestnictwo w formie pisemnej deklaracji złożonej w momencie pierwszego zgłoszenia się.
4. Uczestnikami Klubu mogą być w szczególności osoby:
 - a. bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności,
 - b. uzależnione od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego,
 - c. uzależnione od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej,
 - d. chore psychicznie,
 - e. długotrwale bezrobotne,
 - f. zwalniane z zakładów karnych, mające trudności w integracji ze środowiskiem,
 - g. uchodźcy realizujący indywidualny program integracji,
 - h. osoby niepełnosprawne,
- które podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.
5. Uczestnik Klubu jest zobowiązany do aktywnego uczestnictwa w zajęciach reintegracji zawodowej i społecznej, a w szczególności do :
 - a. współpracy i współdziałania przy realizacji zadań programu,
 - b. dbałości o wspólne dobro, ład i porządek,
 - c. przestrzegania zasad kultury współżycia społecznego,
 - d. poufności i ochrony danych osobowych uczestników.
6. Zaprzeszanie udziału w zajęciach Klubu następuje w przypadku :
 - a) stwierdzenia przez Koordynatora Klubu, że nastąpiło uporczywe naruszenie postanowień regulaminu,
 - b) trwałego opuszczania przez uczestnika zajęć w Klubie.

§ 10

W ramach reintegracji zawodowej, mającej na celu odbudowanie i podtrzymywanie u uczestnika zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy, każdy uczestnik jest zobowiązany do realizacji programu obejmującego:

- 1) Przygotowanie teoretyczne do zajęć praktycznych.
- 2) Wykonywanie wyznaczonych zadań.
- 3) Przestrzeganie przepisów BHP w czasie wykonywania zadań.
- 4) Naukę współpracy w grupach roboczych przy wykonywaniu określonych zadań.

Rozdział IV ORGANIZACJA

§ 11

1. Godziny pracy Klubu są uzależnione od zaplanowanych do realizacji zadań i ustalane przez koordynatora oraz podawane do wiadomości uczestnikom.
2. Klub może funkcjonować w godzinach dostosowanych do potrzeb uczestników.
3. Klub może organizować zajęcia indywidualne, w grupach i zespołach .
4. Liczba uczestników zajęć jest odpowiednia do ich rodzaju oraz występujących potrzeb.

Rozdział V

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 12

1. Wszystkich pracowników i uczestników obowiązuje się do przestrzegania przepisów BHP, PPOŻ i regulaminu.
2. Pracownicy KIS potwierdzają swoim podpisem przyjęcie do wiadomości i stosowania postanowień niniejszego Regulaminu, natomiast uczestnicy Klubu po zapoznaniu się podpisują oświadczenie o znajomości Regulaminu.
3. Nieprzestrzeganie Regulaminu stanowi naruszenie obowiązków służbowych.

§ 13

Wszelkie zmiany w Regulaminie wymagają zatwierdzenia przez Zarząd Stowarzyszenia w formie uchwały.

II.5 Wzór dokumentu „Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego” (IPZS)

Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego

zawarty w dniu r. pomiędzy Centrum Integracji Społecznej w..... reprezentowanym przez..... Dyrektora Centrum Integracji Społecznej a Panią/Panem:..... zamieszkałą / ym:, nr PESEL:..... zwaną/zwanym dalej Uczestnikiem Centrum Integracji Społecznej.

Strony uzgadniają, co następuje:

§ 1

Warunkiem koniecznym i niezbędnym do uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej zwanym dalej CIS (po okresie próbnym uczestnictwa) jest zawarcie Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego, zwanego dalej „Programem” zgodnego z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003r. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.).

§ 2

Program zawierany jest na okres próbny, trwający 1 miesiąc. Po pomyślnym jego zakończeniu, na wniosek Dyrektora Centrum Integracji Społecznej, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej właściwego dla miejsca zamieszkania lub pobytu uczestnika, kwalifikuje uczestnika do uczestnictwa w zajęciach Centrum.

§ 3

Realizacja programu reintegracji społecznej i zawodowej w CIS (po okresie próbnym uczestnictwa trwającym 1 miesiąc), trwa 11 miesięcy z możliwością przedłużenia o kolejne 6 miesięcy.

§ 4

Skierowanie uczestnika do uczestnictwa w zajęciach w Centrum, po zakończeniu okresu próbnego, nie wymaga ponownego zawarcia „Programu”.

§ 5

Osobami odpowiedzialnymi za realizację „Programu” są: Dyrektor CIS, pracownik socjalny, instruktor zawodu.

§ 6

Bezpośredni nadzór nad realizacją programu sprawuje Dyrektor Centrum Integracji Społecznej w Łojewie.

§ 7

Realizacja „Programu” jest warunkiem korzystania przez uczestnika ze świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

§ 8

Program na wniosek każdej ze stron może ulec zmianie. Wszelkie zmiany niniejszego programu wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 9

Dyrektor CIS zapewnia uczestnikowi:

5. bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa,
6. środki ochrony indywidualnej,
7. odzież roboczą i obuwie robocze w okresie właściwym uczestnictwa,
8. szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
9. przeprowadzenie odpowiednich badań lekarskich,
10. jeden posiłek dziennie.

§ 10

W okresie próbnym uczestnik otrzymuje świadczenie integracyjne w wysokości 50% zasiłku dla bezrobotnych tj.zł brutto x 50% =zł brutto /**zł netto**. W okresie uczestnictwa w zajęciach Centrum, na wniosek uczestnika Dyrektor Centrum przyznaje świadczenie integracyjne w wysokości 100% zasiłku dla bezrobotnych tj.zł brutto /**zł netto**.

§ 11

Świadczenie integracyjne jest wypłacane przez Centrum w okresach miesięcznych z dołu. Świadczenie to za niepełny miesiąc uczestnictwa ustala się dzieląc kwotę świadczenia przez 30 i mnożąc przez liczbę dni kalendarzowych przypadających w okresie, za który to świadczenie przysługuje.

§ 12

W okresie uczestnictwa w zajęciach w Centrum, za okres niezdolności do uczestniczenia w zajęciach wskutek choroby potwierdzonej przez lekarza, jednak nie dłuższy niż 14 dni, świadczenie integracyjne ulega zmniejszeniu o 1/40 za każdy dzień niezdolności. Za każdy kolejny dzień niezdolności do uczestniczenia w zajęciach w Centrum świadczenie nie przysługuje.

§ 13

Świadczenie integracyjne ulega zmniejszeniu o 1/20 za każdy dzień nieusprawiedliwionej nieobecności uczestnika w zajęciach w Centrum trwającej nie dłużej niż 3 dni w miesiącu. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności trwającej dłużej niż 3 dni w miesiącu świadczenie integracyjne za dany miesiąc nie przysługuje.

§ 14

Zaprzestanie realizacji programu następuje w przypadku:

1. uporczywego naruszania przez uczestnika postanowień programu, uniemożliwiającego jego dalszą realizację;
2. trwałego opuszczenia przez uczestnika zajęć w Centrum;
3. oświadczenia uczestnika o odstąpieniu od realizacji programu.

§ 15

W 11 miesięcznym okresie uczestnictwa w zajęciach w Centrum na wniosek uczestnika, kierownik Centrum może przyznać do 4 dni wolnych od zajęć w Centrum, za które przysługuje świadczenie integracyjne w pełnej wysokości.

§ 16

Zakończenie realizacji programu następuje w dniu, w którym uczestnik programu podejmie zatrudnienie na zasadach przewidzianych w przepisach prawa pracy lub podjął działalność gospodarczą, albo w dniu, w którym upłynął okres uczestnictwa w zajęciach w Centrum.

§ 17

Uczestnik jest zobowiązany do przestrzegania Regulaminu Uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej podczas zajęć. W przypadku naruszeń ww. regulaminu następuje zaprzestanie realizacji programu.

Uczestnik jest zobowiązany do uczestnictwa w zajęciach reintegracji zawodowej i społecznej przez co najmniej 6 godzin dziennie.

§ 18

W ramach reintegracji zawodowej uczestnik jest zobowiązany do:

- Uczestniczenia w grupie szkolenia zawodowego:
WARSZTAT
 1. przestrzegania regulaminu grupy zawodowej, przygotowania teoretycznego do zajęć,
 2. doboru i przygotowania odpowiednich środków niezbędnych do wykonywania prac zawodowych,
 3. wykonywania wyznaczonych zadań;
 4. przestrzegania przepisów bhp w czasie wykonywania zadań,
- Wyboru i uczestniczenia w zaproponowanych kursach, szkoleniach, których celem będzie zdobycie umiejętności zawodowych lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych;
- Uczestniczenia w zajęciach z zakresu reintegracji społecznej, tj. treningu interpersonalnym, doradztwie zawodowym, treningu gospodarowania własnymi środkami, kursie komputerowym.

- Do obowiązków instruktora zawodu prowadzącego szkolenia w ramach reintegracji zawodowej należy:
 - kontrola zadań wykonywanych przez uczestnika CIS,
 - analiza wyników kontroli realizacji zadań,
 - ocena podsumowująca wykonanie zadania przez uczestnika CIS.

§ 19

W ramach reintegracji społecznej uczestnik jest zobowiązany do uczestniczenia w realizacji programu obejmującego:

- Trening interpersonalny prowadzony przez psychologa:
 - Zajęcia integracyjne (budowanie zespołu, nawiązywanie pozytywnych relacji pomiędzy uczestnikami i instruktorami, wzajemne poznanie się).
 - Koncentracja na życiowych zasobach (przyjrzenie się własnemu życiu, poszukiwanie zasobów, które można wykorzystać, dalsza integracja zespołów).
 - Komunikacja niewerbalna (mechanizm komunikacji, elementy komunikacji niewerbalnej, ćwiczenie mowy ciała).
 - Komunikacja werbalna (typy komunikacji, techniki aktywnego słuchania, destrukcyjne style komunikacji).
 - Komunikacja w praktyce (odgrywanie scenek symulujących różne sytuacje życiowe).
 - Co nas stresuje? (źródła, mechanizmy i konsekwencje stresu).
 - Jak bronić się przed stresem? (stres w pracy, kontrolowanie stresu, styl życia chroniący przed stresem).
 - Funkcjonowanie grupy (konformizm, facylitacja, próżniactwo społeczne).
 - Asertywność (definicja i zasady asertywnych zachowań).
 - Szczęście – co to jest? (co nas uszczęśliwia, cebulowa teoria szczęścia).
 - Manipulowanie innymi (strategie wywierania wpływu na innych).
 - Manipulacja w reklamie (analiza reklamowych sztuczek i chwytów).
 - Miłość (próba definicji, objawy i fazy miłości).
 - Agresja i jej mechanizmy (definicja, źródła i rodzaje agresji, jak przeciwdziałać agresji).
 - Stereotypy (geneza i definicja stereotypu, szukamy stereotypu, rasizm, dyskryminacja).
 - Konflikt (przyczyny, symptomy i mechanizmy konfliktu).
 - Rozwiązywanie konfliktów (fazy konfliktu i style rozwiązywania).
 - Rozwiązywanie konfliktów w praktyce (odgrywanie scenek symulujących różne sytuacje życiowe).
- Doradztwo zawodowe prowadzone przez doradcę zawodowego:
 - Wprowadzenie do tematyki rynku pracy.
 - Reakcje na utratę pracy. Wartości związane z pracą.
 - Odkrywanie własnych umiejętności i preferencji zawodowych. Bilans predyspozycji zawodowych.
 - Aktywne metody i techniki poszukiwania pracy: ogłoszenia prasowe, Internet, „siatka kontaktów”, kontakt bezpośredni, profesjonalne pośrednictwo pracy, urzędy pracy, agencje zatrudnienia itp.).
 - Jak wykorzystać Internet w poszukiwaniu pracy.
 - Sporządzenie dokumentów aplikacyjnych – CV.
 - Sporządzenie dokumentów aplikacyjnych – list motywacyjny.
 - Przygotowanie do rozmów kwalifikacyjnych (informacje o firmie, stanowisku, sztuka autoprezentacji, ubiór, panowanie nad stresem, najczęściej zadawane pytania, rodzaje technik rekrutacyjnych).
 - Próbne rozmowy kwalifikacyjne. Analiza.
 - Czy nadaję się na przedsiębiorcę?
 - Rodzaje zatrudnienia (umowa o pracę na czas określony, nieokreślony, praca czasowa, umowa zlecenie, wolontariat, zatrudnienie subsydiowane).
 - Kodeks postępowania w nowej pracy, czyli co robić, by zwycięsko przejść okres próbny.
- Trening gospodarowania własnymi środkami prowadzony przez pracownika socjalnego:
 - Racjonalne żywienie (zapotrzebowanie pokarmowe, dzienna racja żywnościowa, rola składników odżywczych w funkcjonowaniu organizmu). Opracowanie jadłospisu.
 - Związek między żywnością, żywieniem i zdrowiem. Przygotowanie posiłku.
 - Budżet domowy (źródła dochodów, szacowanie dochodów własnych, sposoby zarządzania budżetem domowym, efektywne wykorzystanie posiadanych funduszy).

- Metody racjonalnego gospodarowania pieniędzmi, określenie celów finansowych, ustalenie hierarchii wydatków).
- Gradacja potrzeb rodziny, potrzeby rodziny a hierarchia wydatków, opracowanie miesięcznego preliminarza wydatków.
- Kurs komputerowy prowadzony przez koordynatora reintegracji społecznej:
 1. Zasady bezpiecznego użytkowania komputera oraz urządzeń peryferyjnych.
 2. Podstawy wiedzy o sprzęcie komputerowym oraz nośnikach informacji – przeznaczenie poszczególnych komponentów komputera.
 3. Wprowadzenie do obsługi systemu operacyjnego MS Windows.
 4. Praca z edytorem tekstu MS WORD.
 5. Poznanie obsługi przeglądarki internetowej.
 6. Podstawy pracy z Internetem – korzystanie z wyszukiwarek i przeglądarek internetowych, selekcjonowanie informacji.
 7. Korzystanie z poczty elektronicznej.
 8. Wyszukiwanie ogłoszeń i ofert pracy oraz subskrypcja w profesjonalnych serwisach pracy.
 9. Metody zabezpieczenia komputera przed wirusami.

§20

Uczestnik może uczestniczyć również, na zasadzie dobrowolności w grupach samopomocowych np. w grupie wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu.

§ 21

Uczestnik jest zobowiązany do wypełniania ankiet ewaluacyjnych, które będą służyły okresowym ocenom efektywności reintegracji zawodowej i społecznej dokonywanym przez pracownika socjalnego.

§22

Po zakończeniu uczestnictwa w zajęciach w Centrum Dyrektor Centrum wydaje uczestnikowi zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w zajęciach i nabytych umiejętnościach w ramach reintegracji zawodowej i społecznej.

§23

Program na wniosek każdej ze stron może ulec zmianie. Wszelkie zmiany niniejszego programu wymagają dla swojej ważności formy pisemnej.

§24

Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego jest zawarty w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

§25

1. Uczestnik ponosi odpowiedzialność materialną, na zasadach opisanych w kodeksie cywilnym, za wszelkie powierzone mu mienie, w szczególności za narzędzia, materiały, które otrzymał od Centrum, lub którymi dysponował w związku z wykonywaniem niniejszego programu.
2. W przypadku jakiegokolwiek zawinionej szkody powstałej w mieniu, o którym mowa w ust. 1 (w szczególności utraty mienia, zmniejszenia jego wartości) uczestnik wyraża zgodę na dokonanie przez Centrum potrącenia kwoty odpowiadającej wysokości szkody ze świadczenia integracyjnego przysługującego uczestnikowi.

§26

Organizację działalności Centrum Integracji Społecznej normuje Regulamin Organizacyjny Centrum Integracji Społecznej, Regulamin Uczestnictwa.

§27

Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego traci moc dnia: zawarty pomiędzy Centrum Integracji Społecznej a Uczestnikiem Centrum Integracji Społecznej.

Podpisanie przez uczestnika CIS Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego jest równoznaczne z zapoznaniem i zobowiązaniem się do przestrzegania regulaminów CIS.

Integralna część „Programu” stanowią:

1. Opinia doradcy zawodowego/pracownika socjalnego – określenie kompetencji zawodowych.

Dyrektor Centrum Integracji Społecznej

.....

Uczestnik programu

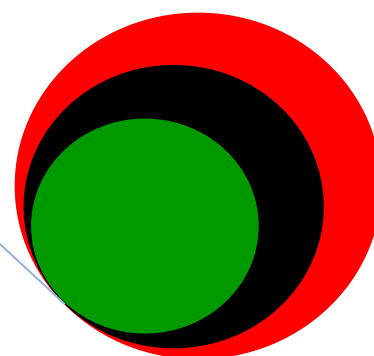
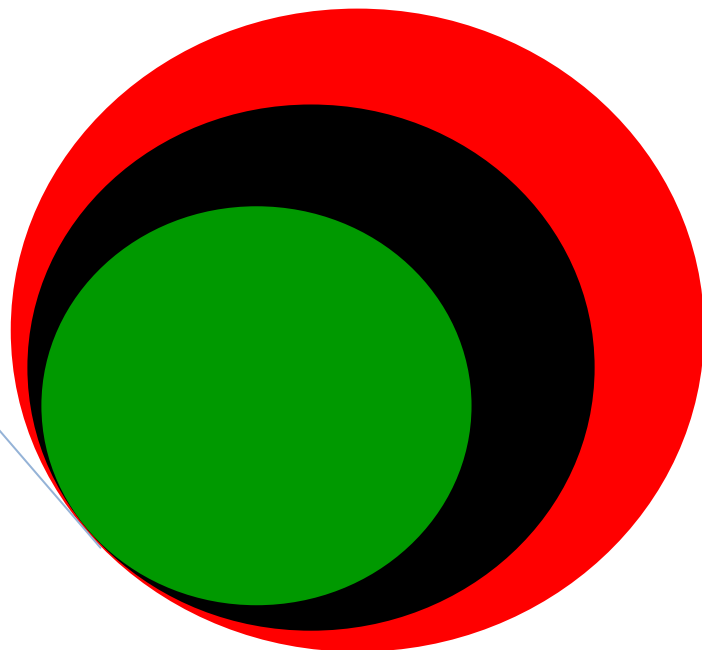
.....

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych do celów związanych z realizacją niniejszego programu zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych z dnia 29.08.1997 r.(Dz. U. Nr 133 poz. 883).

....., dnia:.....

Podpis Uczestnika CIS

Notatki

Wydawnictwo sfinansowane z środków projektu:

**Ośrodek Wsparcia i Animacji Podmiotów Reintegracyjnych – Wyższy Poziom Kompetencji
Regionalnego Sektora Es”,**

zleconego przez Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej,
w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2017

Janów Lubelski, sierpień 2017